

आ.व. २०८२/०८३ का लागि सिद्ध कुमाख गाउँ सभाको १७ औं
अधिवेशनमा प्रस्तुत

वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम

प्रस्तुतकर्ता :- उपाध्यक्ष राम बहादुर बस्नेत
२०८२ आषाढ १० गते

सिद्ध कुमाख गाउँपालिका
ढोरचौर सल्यान
कर्णाली प्रदेश नेपाल

१. सिद्ध कुमाख गाउँपालिकाको १७ औं गाउँ सभा बैठकका सभाध्यक्षज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू, विषयगत शाखा प्रमुखज्यूहरू, गाउँपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीज्यूहरू, सञ्चारकर्मी मित्रज्यूहरू, सुरक्षाकर्मीज्यूहरू तथा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई मेरो व्यक्तिगत तथा गाउँपालिका परिवारको तर्फबाट हार्दिक अभिवादन सहित स्वागत गर्दछु ।
२. यस गाउँपालिकाको समग्र क्षेत्र तथा पक्षको विकास र समृद्धिका लागि आज सिद्ध कुमाख गाउँपालिकाको १७ औं गाउँ सभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा हर्ष तथा गौरव को अनुभूति गरेको छु ।
३. नेपालमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था स्थापनाका लागि विभिन्न कालखण्डमा भएका आन्दोलनहरूमा आफ्नो अमूल्य जीवन अर्पण गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात-अज्ञात सहिदहरू प्रति उच्च सम्मान तथा हार्दिक श्रद्धान्जली व्यक्त गर्दछु । साथै जनाधिकार र राजनीतिक परिवर्तनका लागि भएका विभिन्न आन्दोलनको क्रममा बेपत्ता भएका, घाइते, पिडित नागरिकहरूप्रति उच्च सम्मान र गहिरो सहानुभूति प्रकट गर्दछु । नेपालमा राष्ट्रिय स्वाधीनता, लोकतन्त्र, सामाजिक न्याय, समानता र समृद्धि स्थापनार्थ भएका हरेक राजनीतिक परिवर्तनको नेतृत्व गर्ने नेतागण तथा आम परिवर्तनकारी जनताप्रति हार्दिक नमन र सम्मान व्यक्त गर्दछु ।
४. अब म नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय एकतालाई आत्मसात गर्दै संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमबाट दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पुरा गर्न नेपालको संविधान, २०७२ र स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४

ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यस गाउँ सभामा सिद्ध कुमाख गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

अब यस गरिमामय सभा समक्ष वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमाका आधार, उद्देश्य र प्राथमिकताका क्षेत्रहरू प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

५. वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमाका आधारहरू:-

- क) नेपालको संविधान, २०७२
- ख) स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
- ग) स्थानीय तहको बजेट तथा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन (परिमार्जित) २०७४
- घ) राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- ङ) अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- च) गाउँपालिकाबाट तयार पारिएको आवधिक योजना, नीति, कार्यविधि, निर्देशिकाहरू,
- छ) विषयगत समितिबाट आएका नीतिगत विषय एवं सिफारिसहरू,
- ज) वडा समितिका प्राथमिकताका कार्यक्रमहरू,
- झ) गाउँपालिकाका गौरवका, अति आवश्यक ठानिएका, क्रमागत विकास आयोजनाहरू,
- ञ) विज्ञ तथा स्थानीय सरोकारवाला, राजनितिक दलका प्रतिनिधिहरूसँगको परामर्श एवं सुझावहरू,
- ट) समुदायमा भएको जनसुनुवाई र सर्वेक्षणबाट सङ्कलित आवश्यकताहरू,
- ठ) प्रदेश सरकार र संघीय सरकारका नीति तथा कार्यक्रमसँग समन्वय गरी तर्जुमा गरिएका योजनाहरू ।

६. बजेट तथा कार्यक्रमका उद्देश्यहरू:-

- क) शिक्षा र स्वास्थ्यलाई उच्च प्राथमिकता दिंदै यी क्षेत्रहरूमा आम नागरिकको सहज पहुँच पुऱ्याउँदै गुणस्तरीय सेवा उपलब्ध गराउने,
- ख) कृषिको आधुनिकीकरण, यान्त्रिकीकरण, व्यवसायीकरणका माध्यमबाट उत्पादन र उत्पादत्व वृद्धि गर्दै आर्थिक समृद्धिमा टेवा पुऱ्याउने,
- ग) शैक्षिक जनशक्ति व्यवस्थापन तथा पुर्बाधार विकासमा लगानी वृद्धि गरी गुणस्तरीय एवम् प्रविधिमैत्री शिक्षामा जोड दिने ।
- घ) स्वास्थ्य क्षेत्रको संस्थागत क्षमता विकास गरी नागरिक पहुच अभिवृद्धि गर्ने ।
- ङ) व्यवसायीक पशुपंछीपालन, त्यसको श्रोत विकास तथा संरक्षण सेवा तथा बजार व्यवस्थापनमा सहयोग पुऱ्याई उन्नत पशुपालन पेशालाई कृषक परिवारको प्रमुख आयश्रोतको रूपमा विकास गर्ने,
- च) सुरक्षित तथा स्वस्थ जिवनयापनका लागि खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रको विकास तथा विस्तार गर्ने,
- छ) कृषि, उद्योग, पर्यटन र सेवा क्षेत्रहरूको उत्पादन प्रणालीमा विकास तथा विस्तार गरी लक्षित वर्गको रोजगारीमा पहुँच अभिवृद्धि गर्ने,
- ज) आधाभूत भौतिक पूर्वाधारहरूको विकास र विस्तार गरी आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्रको विकासमा टेवा पुऱ्याउने,
- झ) विभिन्न जातजाती, भाषा भाषी, धर्म र संस्कृतिका साथै मौलिक र परम्परागत सीप, कला र प्राकृतिक स्थलहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन र विकास गरी समुन्नत, सुदृढ, स्वाधीन र समृद्ध गाउँपालिका निर्माण गर्नु,
- ञ) सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा नागरिक पहुँच अभिवृद्धि गरी सुशासनको प्रत्याभुति गर्ने ।

७. बजेट तथा कार्यक्रमका प्राथमिकताका क्षेत्रहरू:-

- क) शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, संस्कृति प्रवर्द्धन, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको विकास मार्फत सामाजिक विकास गर्न,
- ख) कृषि, पर्यटन, उद्योग तथा वाणिज्य, सहकारी, वित्तीय क्षेत्रको विकास मार्फत आर्थिक विकास गर्न,
- ग) सडक तथा पुल (झोलुङ्गे पुल), सिंचाई, भवन तथा शहरी विकास, उर्जा, लघु तथा जलविद्युत, संचार क्षेत्रको विकास, पूर्वाधार विकास गर्न,
- घ) महिला दलित आदिवासी जनजाति अपाङ्गता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिक लगायतका वर्गको संरक्षण क्षमता अभिवृद्धि र समावेशी विकासमा जोड दिने ।
- ङ) शासकीय सक्षमताको विकास गरी सुशासन र सदाचार प्रवर्द्धन गर्ने,

अब म आ.व. २०८२/०८३ का लागि प्रस्तुत हुने वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका प्रमुख चुनौतीहरू र सम्भावनाहरू प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

८. बजेट तथा कार्यक्रमका प्रमुख चुनौतीहरू:-

- क) जनताको विकास प्रतिको तीव्र, महत्वाकांक्षा र सिमित स्रोत साधन,
- ख) राजस्व परिचालनमा कठिनाई,
- ग) प्राकृतिक प्रकोप तथा विपद्,
- घ) पूर्वाधारको अभाव,
- ङ) युवा बेरोजगारलाई व्यवस्थापन गर्नु,
- च) जनताको बढ्दो मागलाई आवश्यकता अनुसार सम्बोधन गर्नु,

९. बजेट तथा कार्यक्रमका प्रमुख सम्भावनाहरू:-

- क) शिक्षामा प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गरी गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चितता,
- ख) कृषि तथा पशुपालनमा बजारीकरणको सम्भावना,
- ग) राजश्वको क्षेत्र र दायरा विस्तार,
- घ) आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन व्यवसायको सम्भावना,
- ङ) स्वास्थ्य सेवा, शिक्षा क्षेत्रमा बढ्दो सूचना प्रविधिको प्रयोग,
- च) विकासमा लागत साझेदारी गर्न सकिने,
- छ) औद्योगिक क्षेत्र बन्न सक्ने ।

१०. सिमित स्रोत साधनले असीमित माग र बढ्दो आकांक्षालाई एकैपटकमा सम्बोधन गर्न नसकिने यथार्थता एकातर्फ छ भने स्रोतको न्युनताले हामीले चाहे जस्तो विकासका कार्यहरूमा लगानी वृद्धि गर्न सकिएको छैन । यो बजेट तर्जुमा गर्दा नेपाल सरकार र कर्णाली प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने सशर्त अनुदान, वित्तीय समानीकरण अनुदान, समपुरक अनुदान र विशेष अनुदान, राजश्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने आम्दानी र गाउँपालिकाको आन्तरिक राजश्व परिचालनबाट प्राप्त हुने आम्दानी समेतको अनुमानमा यस गाउँ सभाका सभाध्यक्ष महोदयद्वारा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई मध्येनजर गरी स्थानीय स्रोत र साधनको परिचालन गरी सेवा, उत्पादन र रोजगारी अभिवृद्धि गर्ने योजना र कार्यक्रममा केन्द्रित हुँदै सकेसम्म गाउँपालिकाको समग्र विकासलाई सन्तुलित बनाउने गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरेको छु ।

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय,

एवं सभा सदस्यज्यूहरू,

अब म चालु आ.व. २०८१/०८२ मा यस गाउँपालिकाको आय व्ययको संशोधित अनुमान तथा सम्पादित महत्वपूर्ण कार्यहरूको संक्षिप्त विवरण प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

११. चालु आ.व. २०८१/०८२ को संशोधित आय अनुमान:-

चालु आ.व. २०८१/०८२ मा शुरू आय अनुमान रु.३४ करोड ५२ लाख १७ हजार ४ सय ८३ रुपैयाँ र ५६ पैसा रहेकोमा संशोधित आय अनुमान रु.३४ करोड ५४ लाख १४ हजार ९० रुपैया र ५५ पैसा रहेको छ । यसमा गत वर्षको बाँकी मौज्दात सहित आन्तरिक आय तर्फ रु. ३ करोड ७ लाख ७१ हजार ७ सय ८८ रुपैया र ५५ पैसा, संघीय समानीकरण अनुदान तर्फ रु.७ करोड २७ लाख, संघीय सशर्त अनुदान तर्फ रु.१४ करोड ६७ लाख ४६ हजार, संघीय विशेष अनुदान तर्फ रु.५० लाख, संघीय राजश्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने आय तर्फ रु.७ करोड ११ लाख, प्रदेश समानीकरण अनुदान तर्फ रु.७२ लाख ५२ हजार, प्रदेश सशर्त अनुदान तर्फ रु.१ करोड १० लाख ४५ हजार, प्रदेश राजश्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने आय तर्फ रु.७ लाख ९९ हजार ३ सय २ संशोधित आय अनुमान रहेको छ ।

त्यसै गरी एकल खाता कोष प्रणाली मार्फत भुक्तानी हुने गरी सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण कार्यक्रम तर्फ रु.५ करोड २२ लाख ७१ हजार को शुरू अख्तियारी प्राप्त भएकोमा बजेट अपुग भई थप बजेट माग गरिएको हुँदा शुरू अख्तियारी बजेट बढ्ने सम्भावना रहेको छ ।

१२. चालु आ.व. २०८१/०८२ को संशोधित व्यय अनुमान:-

चालु आ.व. २०८१/०८२ मा शुरू व्यय अनुमान रु.३४ करोड ५२ लाख १७ हजार ४ सय ८३ रुपैयाँ र ५६ पैसा रहेकोमा संशोधित व्यय अनुमान रु.३४ करोड ५४ लाख १४ हजार ९० रुपैया र ५५ पैसा रहेको छ । यसमा संशोधित चालु खर्च तर्फ रु.२४ करोड ९८ लाख २१ हजार ९० रुपैया ५५ पैसा अनुमान रहेको छ भने संशोधित पुँजीगत खर्च तर्फ रु.९

करोड ५५ लाख ९३ हजार अनुमान रहेको छ । हालसम्मको वित्तीय प्रगती ६८ दशमलव ६२ प्रतिशत रहेको छ ।

त्यसै गरी सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण कार्यक्रम तर्फ चालु आ.व. २०८१/०८२ को तेस्रो त्रैमासिकसम्म सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणमा रु.३ करोड ९६ लाख २६ हजार ४ सय १२ खर्च भएको छ । सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण कार्यक्रम तर्फको शुरू अख्तियारीमा अन्तिम त्रैमासिक सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणका लागि बजेट अपुग भई थप बजेट माग गरिएको हुँदा थप अख्तियारी प्राप्त हुना साथ यथाशिघ्र अन्तिम त्रैमासिक सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको व्यवस्था मिलाईने छ ।

१३. चालु आ.व. २०८१/०८२ मा प्राप्त मुख्य उपलब्धीहरू:-

- क) चालु आर्थिक वर्षमा २ वटा विद्यालय भवन निर्माण र २ वटा विद्यालय भवनमा तला थप कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- ख) गाउँपालिकाको ठूला आयोजनाको रुपमा उचाल्ने खार्वन सडक, पटारे कुकुरेखोर सडक, त्रिवेणी भडारे गोलटाकुरी सडक लगाएतका सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती गरिएका छन् ।
- ग) वडा नं २ मा विद्युत विस्तार कार्य निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ ।
- घ) व्यापक शैक्षिक सहभागिताका साथ गाउँपालिकामा पहिलो पटक शैक्षिक सामाग्री प्रदर्शनी मेला आयोजना गरी सम्पन्न गरिएको छ ।
- ङ) शिक्षा योजना अध्यावधिक कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- च) १७ जना विद्यार्थीलाई बेसिक कम्प्युटर तालिम, २८ जना शिक्षकलाई कष्टमाइज्ड तालिम, ४९ जना विद्यार्थीलाई क्षमता पहिचान प्रतियोगिता

र ५१ जना विद्यार्थीलाई हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता कार्यक्रमबाट पुरस्कृत गरिएको छ ।

छ) निराजन मा.वि. मा नमुना बालविकास केन्द्र स्थापना कार्य सम्पन्न भएको छ ।

ज) नक्ष सुधार कार्यक्रम २२ वटा पशुमा कृत्रिम गर्भाधान, पशु स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन मार्फत ७ हजार ७ सय ११ र पशु सेवा शाखाबाट ३६ हजार ५ सय २१ पशुपन्छीको उपचार सेवा प्रदान गरिएको छ ।

झ) सबैका लागि दिगो खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता परियोजना अन्तर्गत २ वटा खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न, २ वटा निर्माण सम्पन्न चरणमा र ४ वटा शौचालय निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका छन् ।

ञ) प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत प्रत्यक्ष रूपमा ७४ जनालाई १०० दिन बराबरको रोजगारी सिर्जना भएको छ ।

ट) मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत प्रत्यक्ष रूपमा महिला १०८ जना र पुरुष ६१ जना गरी कुल १६९ जनालाई रोजगारी सिर्जना भएको छ ।

ठ) घरेलु तथा लघु उद्यम विकास कार्यक्रम अन्तर्गत ७ जना उद्यमीहरूलाई प्रविधि हस्तान्तरण र १५ जना नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना भएका छन् ।

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय,
एवं सभा सदस्यज्यूहरू,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को विषय क्षेत्रगत कुल बजेट विनियोजनको विवरण प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

१४. आगामी आ.व. २०८२/०८३ को बजेट विनियोजन:-

- क) गाउँपालिका तर्फ रु.९ करोड ९० लाख ९१ हजार ४ सय ३८ विनियोजन गरेको छु । जसमध्ये चालु खर्च तर्फ रु. ६ करोड ५९ लाख ४१ हजार ४ सय ३८ र पुँजीगत खर्च तर्फ रु.३ करोड ३१ लाख ५० हजार रहेको छ ।
- ख) शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा तर्फ रु.२ करोड ५८ लाख १० हजार विनियोजन गरेको छु ।
- ग) स्वास्थ्य शाखा तर्फ रु.१ करोड ४५ लाख ३० हजार विनियोजन गरेको छु ।
- घ) कृषी शाखा तर्फ रु.२६ लाख ३० हजार विनियोजन गरेको छु ।
- ङ) पशुपन्छि विकास शाखा तर्फ रु.२४ लाख ९० हजार विनियोजन गरेको छु ।
- च) महिला तथा बालबालिका शाखा तर्फ रु.२० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ड) दिगो खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता परियोजना कार्यान्वयनको लागी साझेदारी मार्फत रु.८० लाख ११ हजार ५ सय ६२ विनियोजन गरेको छु ।
- ढ) वडा तर्फ रु.१ करोड ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

ण) संघीय सरकार र प्रदेश सरकार तर्फ शसर्त कार्यक्रम रु.१८ करोड ८६ लाख ३७ हजार रहेको छ ।

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को प्रमुख बिषय क्षेत्रगत कार्यक्रमहरू तथा व्यय अनुमानको विवरण पेश गर्न अनुमति चाहन्छु ।

१५. आगामी आ.व. २०८२/०८३ का प्रमुख बिषय क्षेत्रगत कार्यक्रमहरू तथा व्यय अनुमान:-

आर्थिक विकास क्षेत्र

छ) कृषी क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउन कृषकहरूको लागत साझेदारीमा खाद्यान्न बाली तथा तरकारीको बिउ वितरण कार्यक्रमको लागी रु.३ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।

ज) सामुहिक कृषी प्रणाली अवलम्बन गर्न कृषी सहकारी सँग साझेदारी कार्यक्रमको लागी रु.२ लाख विनियोजन गरेको छु ।

झ) आकस्मिक बाली संरक्षण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिनको लागी रु.२ लाख विनियोजन गरेको छु ।

ञ) कृषी विकास कार्यक्रम अन्तर्गत कृषि, पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्याकं अध्यावधिक कार्यक्रम सञ्चालनका लागी शसर्त अनुदानबाट रु.५ लाख विनियोजन भएको छ ।

ट) आ.व. २०८१/८२ मा स्थापना भएका पकेट विकास कार्यक्रमको निरन्तरताका लागी शसर्त अनुदानबाट रु.६ लाख विनियोजन भएको छ

ठ) रोग लाग्नु भन्दा रोग लाग्न नदिनका लागी व्यापक रूपमा खोप कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनुका साथै निःशुल्क पशु स्वास्थ्य शिविर

संचालनका लागि रु.२ लाख र औषधी खरिद तथा वितरणका लागि रु.१० लाख विनियोजन गरेको छु ।

- ड) पशुपन्छी विकास कार्यक्रम अन्तर्गत गाईभैँसी प्रवर्द्धन कार्यक्रम लागि सशर्त अनुदाबाट रु.५ लाख विनियोजन भएको छ ।
- ढ) गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि शसर्त अनुदानबाट रु.३ लाख ३६ हजार विनियोजन भएको छ ।

सामाजिक विकास क्षेत्र

- क) "गुणस्तरीय शिक्षा, प्रविधिमैत्री कक्षा" भन्ने मूल नाराका साथ सम्पन्न हुने गाउँपालिकाको शैक्षिक जागरण वर्ष २०८२/०८३ लाई कार्यान्वयन गर्नका लागि संघीय विशेष अनुदानबाट रु.१ करोड ३० लाख र गाउँपालिकाबाट रु.२ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
- ख) खेलकुद क्षेत्रलाई सिद्ध कुमाख गाउँपालिकाको पहिचानको रूपमा स्थापना गर्न अध्यक्ष कप, रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन गरिने छ । यसका लागी रु.१८ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ग) सामुदायिक शिक्षामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गरी शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्नका लागि अध्यक्ष सँग अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम संचालन गर्न रु.४ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- घ) सामुदायिक विद्यालयका निजी शिक्षक, बाल विकास सहयोगी र कर्मचारी व्यवस्थापनको लागि रु.१ करोड ८१ लाख विनियोजन गरेको छु ।

- ड) सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापनका लागि शसर्त अनुदानबाट रु.९ लाख ३१ हजार विनियोजन भएको छ ।
- च) सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउनको लागि शसर्त अनुदानबाट रु.२२ लाख ३५ हजार विनियोजन भएको छ ।
- छ) सामुदायिक विद्यालयका तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान व्यवस्था मिलाएको छु । यसका लागि शसर्त अनुदानबाट रु.५२ लाख ३१ हजार विनियोजन भएको छ ।
- ज) सामुदायिक विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदानका लागि शसर्त अनुदानबाट रु.२० लाख ९० हजार विनियोजन भएको छ ।
- झ) विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदानका लागि शसर्त अनुदानबाट रु.१५ लाख विनियोजन भएको छ ।
- ञ) सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुलाई छात्रवृत्तिका लागि शसर्त अनुदानबाट रु.९ लाख ८ हजार विनियोजन भएको छ ।
- ट) महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक सम्बन्धी कार्यक्रम संचालनका लागि रु.२० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ठ) स्वास्थ्य प्रबर्द्धन र दिगो पोषण आहारको लागी अध्यक्ष र उपाध्यक्ष पोषण वितरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यसका लागि रु.२१ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ड) सबैका लागि दिगो खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता परियोजना कार्यान्वयनका लागि शसर्त अनुदानबाट रु.२ करोड ३० लाख र

गाउँपालिकाको लागत साझेदारीमा रु. ८० लाख ११ हजार ५ सय ६२ विनियोजन गरेको छु ।

पुर्वाधार विकास क्षेत्र

- क) ढोरचौर-फलाटे सडक स्तरोन्नती तथा कालोपत्रे सडक निर्माण गर्न संघीय सरकार सँगको लागत साझेदारीमा रु.१ करोड ९२ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ख) १ नं. वडा कार्यालय भवन निर्माणको लागि रु.१ करोड विनियोजन गरेको छु ।
- ग) विभिन्न वडा अन्तर्गतका नियमित सञ्चालन हुने सडक मर्मत योजनाको लागी रु.११ लाख ४० हजार विनियोजन गरेको छु ।
- घ) सुरक्षित आवासको लागि खरको छानामुक्त कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यसको लागि रु.३० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ङ) चिप्ले धानेटकुरा दारदा पदमार्ग तथा प्रतिकक्षालय निर्माण वडा नं. १ को लागी प्रदेश सरकार सशर्त अनुदानबाट रु.३० लाख विनियोजन भएको छ ।
- च) राम्री-दह सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतीको लागि प्रदेश सरकार सशर्त अनुदानबाट रु.५० लाख विनियोजन भएको छ ।
- छ) नौधारी माझको सिचाई कुलो निर्माण कार्यको लागि प्रदेश सरकार सशर्त अनुदानबाट रु.२० लाख विनियोजन भएको छ ।
- ज) ठुलासिम हुदै खारिखोला सम्म सिचाई कुलो निर्माण वडा नं. ३ को लागी प्रदेश सरकार सशर्त अनुदानबाट रु.१५ लाख विनियोजन भएको छ ।

- झ) दारिमबोट पक्की सिचाई कुलो निर्माण योजना वडा नं. २ को लागी प्रदेश सरकार सशर्त अनुदानबाट रु.१५लाख विनियोजन भएको छ ।
- ञ) पटारे बगर सिचाई कुलो निर्माण योजना वडा नं.१ को लागी प्रदेश सरकार सशर्त अनुदानबाट रु.१५लाख विनियोजन भएको छ ।
- ट) बस्नेउरा खोला देखि फागुने खोली सम्म सिचाई कुलो निर्माण योजना वडा नं. ४ को लागी प्रदेश सरकार सशर्त अनुदानबाट रु.१५लाख विनियोजन भएको छ ।
- ठ) सिस्ने विरौटा सिचाई कुलो निर्माण वडा नं. ५ को लागि प्रदेश सरकार सशर्त अनुदानबाट रु.१५लाख विनियोजन भएको छ ।
- ड) सिद्ध कुमाख उज्यालो अभियान कार्यक्रम अन्तर्गत विद्युत विस्तार कार्यक्रमको लागि रु.२० लाख विनियोजन गरेको छु ।

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र

- क) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी आयोजना तथा कार्यक्रम संचालनका लागि रु.३ लाख विनियोजन गरेको छु ।

संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्र

- क) गाउँपालिका जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास कार्यक्रमको लागि रु.४ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ख) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्र सम्बन्धी आयोजना तथा कार्यक्रम संचालनका लागि रु.३८ लाख ८५ हजार विनियोजन गरेको छु ।

ग) गाउँपालिकामा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई उच्च मनोबलयुक्त बनाई गाउँपालिकाको दीर्घकालिन सोच, उद्देश्य, नीति तथा कार्यक्रम अनुरूप काम गर्ने वातावरण तयार गर्न कार्यविधि तथा सूचकहरूको आधारमा प्रोत्साहन तथा पुरस्कार प्रदान गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय,

एवं सभा सदस्यज्यूहरू,

अब म नीति तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्नका लागि बजेट विनियोजन र स्रोत व्यवस्थापनको अनुमान प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१६. आगामी आ.व. २०८२/०८३ का लागि नीति तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न ३५ करोड ३७ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

१७. आगामी आ.व. २०८२/०८३ का लागि अनुमान गरिएको खर्च व्यहोर्ने स्रोतमध्ये आन्तरिक स्रोतबाट रु. ३१ लाख को राजस्व परिचालन हुने अनुमान गरेको छु । त्यसै गरी संघीय समानीकरण अनुदान वाफत रु.७ करोड २ लाख, संघीय राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने आयबाट रु.७ करोड १५ लाख ४९ हजार २ सय ८५, संघीय शसर्त अनुदान तर्फ रु.१४ करोड ७८ लाख, संघीय समपुरक अनुदान वाफत रु. ९६ लाख, संघीय विशेष अनुदान वाफत रु.१ करोड ३० लाख आय प्राप्त हुने हुने अनुमान गरेको छु ।

त्यसै गरी प्रदेश समानीकरण अनुदान बाट रु.८३ लाख ९९ हजार, प्रदेश राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने आयबाट १५ लाख १८ हजार ८ सय १३ रुपैया ९० पैसा, प्रदेश शसर्त अनुदान तर्फ रु.१ करोड ८२ लाख ३७ हजार

र स्थानीय राजस्व बाँडफाँडबाट रु. २ लाख ९५ हजार ९ सय १ रूपैया १० पैसा आय प्राप्त हुने अनुमान गरेको छु ।

चालु आ.व.को अषाढ मसान्तसम्म खर्च नभई बचत हुने रकम रु.१ करोड रहने अनुमान गरेको छु । साथै चालु आर्थिक वर्ष समाप्ती सँगै थप रकम बचत हुन गएमा यसै बजेटको अंश भई जाने व्यहोरा समेत अवगत गराउन चाहन्छु ।

१८. आगामी आ.व. २०८२/०८३ मा कुल बजेट विनियोजन रु.३५ करोड ३७ लाख रहेको छ । जस मध्ये चालु खर्च तर्फ रु.२७ करोड १२ लाख ३० हजार अर्थात ७६ दशमलब ६७ प्रतिशत र पुँजीगत खर्च तर्फ रु.८ करोड २४ लाख ७० हजार अर्थात २३ दशमलब ३३ हुने अनुमान गरेको छु ।

१९. यस गाउँपालिका अन्तर्गत संघीय सरकारबाट अख्तियारी प्राप्त हुने सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण कार्यक्रम एकल खाता कोष प्रणाली मार्फत भुक्तानी हुने भएकोले आगामी आर्थिक वर्षमा उक्त कार्यक्रमको स्रोत समावेश नगरिएको व्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छु ।

२०. आगामी आ.व. २०८२/०८३ को क्षेत्रगत व्यय अनुमान:-

अब म आगामी आ.व. २०८२/०८३ को कुल बजेट विनियोजनको क्षेत्रगत व्यय अनुमान संक्षिप्त रूपमा प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

आर्थिक विकास क्षेत्र तर्फ रु.१ करोड ७२ लाख ७० हजार, सामाजिक विकास क्षेत्र तर्फ रु.२१ करोड २६ लाख २४ हजार ९८ रूपैया र ९० पैसा, पूर्वाधार विकास क्षेत्र तर्फ रु.५ करोड ४० लाख २० हजार रूपैया, संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्र तर्फ रु. ३८ लाख ८५ हजार रूपैया र कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक खर्च तर्फ रु.६ करोड ५९ लाख ९ सय १ रूपैया १० पैसा विनियोजन गरेको छु ।

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय,

एवं सभा सदस्यज्यूहरू,

२१. करका दरहरू समेत उल्लेख भएको आर्थिक विधेयक, २०८२ तथा खर्चलाई व्यवस्थित गर्न बनेको विनियोजन विधेयक, २०८२ स्वीकृतीको लागि यस सम्मानित सभामा पेश गरेको छु ।

२२. आगामी आ.व. २०८२/०८३ का राजस्व नीति:-

अब म आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ का लागि राजस्व निति प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

क) नेपालको संविधान २०७२ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले प्रदान गरेको अधिकार क्षेत्र भित्र रही कूल बजेटमा आन्तरिक आम्दानीको अंश बृद्धि गर्दै लैजाने गरी करको दरमा सामान्य परिवर्तन तथा करको दायराको व्यापक उपयोग गर्ने नीति लिएको छु ।

ख) आन्तरिक राजस्वका दायरा विस्तार गरी राजस्व चुहावट नियन्त्रण गर्न सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरूमा अनिवार्य रूपमा स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (SuTRA) मा थप भएको राजस्व मोड्युल लागु गरी नियमित राजस्व संकलन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

घ) राजस्व सुधारका लागि राजस्व सुधार कार्य योजना प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।

ङ) स्थानिय बजार क्षेत्रमा दर्ता तथा नविकरणको दायरामा आउन नसकेका सबै व्यवसायलाई नियमित बजार अनुगमन तथा नगर प्रहरी परिचालनका माध्यमबाट दर्ता तथा नविकरण गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

- च) रोडा, ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, दहत्तर बहत्तर, विज्ञापन कर, मनोरञ्जन कर आदिको दर तथा दायरा विज्ञ समूहबाट अध्ययन गराई राजस्व संकलनलाई थप प्रभावकारी बनाईने छ ।
- छ) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सम्पूर्ण घरहरूको अभिलेखाङ्कन गर्न व्यवस्था गरिने छ ।
- ज) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका व्यापार व्यवसाय वा सेवामा पुँजीगत लगानी र आर्थिक कारोबारका आधारमा व्यवसाय दर्ता गर्न प्रोत्साहित गरी व्यापार व्यवसायलाई गरेको दायरामा ल्याईने छ ।
- झ) विद्यमान राजस्व नीति, कार्यक्रम, आर्थिक ऐन, गरेको दररेट, राजस्व सङ्कलन, राजस्व प्रशासन संस्थागत व्यवस्था, आय श्रोतहरूको सम्भावना र यथार्थ सङ्कलनको फरक पहिचान, समीक्षा, विश्लेषण गरी सुधार गर्दै लगिने छ ।

२३. हामीले प्रस्तुत गरेका नीति तथा कार्यक्रम र बजेटबाट गाउँपालिकाबासीका आधारभुत आवश्यकताहरू परिपूर्ति गरी जीवनस्तर गुणात्मक सुधार हुँदै जाने, गाउँपालिकामा उपलब्ध सिमित स्रोत साधनको उच्चतम उपयोगबाट गाउँपालिकाबासीको आर्थिक उन्नतीमा टेवा पुग्ने र बञ्चितमा परेका वर्ग, क्षेत्र तथा समुदायहरूको विकासमा मुलप्रवाहीकरण भई समावेशीताको प्रवर्द्धन मार्फत स्थानीय लोकतन्त्र सबलीकरण हुने विश्वास लिएको छु ।

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय,
एवं सभा सदस्यज्यूहरू,

२४. उल्लेखित बजेट कार्यान्वयनको लागि समग्र सहभागितात्मक पद्धतीबाट बस्ती, गाउँ, टोल हुँदै गाउँ कार्यपालिकाबाट तय भएका अनुसूचीमा उल्लेखित

आयोजना तथा कार्यक्रम र विनियोजित बजेट माथि छलफल तथा स्वीकृतिको लागि अनुरोध गर्दछु ।

२५. अन्तमा आव २०८२/८३ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमहरू तयारीको क्रममा विभिन्न चरणमा आफ्नो अमूल्य सुझाव र सहयोग प्रदान गर्नु हुने सम्पूर्ण जनसमुदायहरू, राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरू, गाउँपालिकाका अध्यक्ष ज्यू, वडाध्यक्ष ज्यूहरू, गाउँकार्यपालिकाका सम्पूर्ण सदस्य ज्यूहरू, गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरू, अहोरात्र खटिएर काम गर्नु हुने राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, गै.स.स., नागरिक समाज, पत्रकार मित्रहरू लगायत अन्य सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूमा समेत हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

हार्दिक धन्यवाद !

नमस्कार ! !

२०८२ साल असार १० गते मंगलबार ।

.....
राम बहादुर बस्नेत
उपाध्यक्ष